

REFERENCES

1. Vivat, G. I. (2001), "Conception of plurality intertekstualnomu diskursu in creative work poet-dissidents (I. Kalinetc, M. Rudenko, I. Svitlichnyj and V. Stus)", Thesis abstract for Cand. Sc. (Philological), 10.01.01, Kyiv, Ukraine.
2. Vivat, G. I. (2010), *Lirika disidentiv v intertekstualnomu poli mnojinnosti: monografiya* [Lyric poetry of dissidents in the intertekstualnomu field of multiplicity monograph], VMV, Odesa, Ukraine.
3. *Divchina z legendi Marusya Churai* [Girl from legend Marusia Churaj]. (1974), Mahager Leonid Kaufman, Dnipro, Kyiv, Ukraine.
4. Kostenko, L. V. (1999), *Marusya Churai* [Marusia Churaj], / Lina Kostenko, Oleksandr Oles, Vasyl Simonenko and Vasyl Stus. Sciences. idea, Kyiv, Ukraine.
5. Nikoljuk, T. V. (2009), *Intelektualnii intertekst Dokii Gumennoi* [Intellectual intertext of Dokie Humenne] Thesis abstract for Cand. Sc. (Philological), 10.01.01, Lutsk, Ukraine.
6. Ponomarenko, I. V. (2005), *Hudojnya svoeridnist poezii Lini Kostenko (Intertekstualnist i fenomen aronu)* [Khudozhnya originality of poetry of Lini Kostenko (intertekstual'nist' and the phenomenon agonie line)], Thesis abstract for Cand. Sc. (Philological), 10.01.01, Kyiv, Ukraine.
7. Shapoval, M. (2009), *Intertekst u svitli rampi: mijtekstovi ta mijsub'ektni relyacii ukrainskoi dramy: monografiya* [Intertekst is in light footlights: intertext and intersubject relyacii of Ukrainian drama: monograph], Autograph, Kyiv, Ukraine.

УДК 821.161.2

КОНЦЕПЦІЯ СУЧАСНОЇ ІСТОРІЇ В МЕТАЖАНРОВИХ ТЕКСТАХ (НА МАТЕРІАЛІ КНИГИ «ЛІТОПИС САМОВИДЦІВ»)

Даниліна О.В., к. філол. н., докторант

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, Україна

heledana@gmail.com

У статті розглянуто книгу "Літопис самовидців" у контексті концепції сучасної історії. Наголошено на необхідності залучення й визначення нових жанрів і форм опису історичних подій. Зроблено висновок про належність аналізованої книги до метажанрових текстів із виразним автобіографічним підґрунтям.

Основою видання є пост у мережі Фейсбук, спочатку в електронному, згодом у друкованому вигляді, який ми кваліфікуємо як сучасний метажанровий варіант автобіографії.

Ключові слова: документалістика, автобіографія, метажанр, історія, пост у мережі Фейсбук.

КОНЦЕПЦИЯ СОВРЕМЕННОЙ ИСТОРИИ В МЕТАЖАНРОВЫХ ТЕКСТАХ (НА МАТЕРИАЛЕ КНИГИ «ЛЕТОПИСЬ ОЧЕВИДЦЕВ»)

Данилина Е.В.

Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко

пл. Гоголя, 1, г. Старобельск, Украина

В статье рассмотрено книгу "Летопись очевидцев" в контексте концепции современной истории. Отмечена необходимость привлечения и определения новых жанров и форм описания исторических событий. Сделан вывод о принадлежности рассматриваемой книги к метажанровым текстам с выразительным автобиографическим акцентом. Основой издания является пост в сети Фейсбук, сначала в электронном, затем в печатном виде, который мы квалифицируем как современный метажанровый вариант автобиографии.

Ключевые слова: документалистика, автобиография, метажанр, история, пост в сети Фейсбук.

THE CONCEPT OF MODERN HISTORY IN METAGENRE TEXTS (IN THE BOOK “THE EYEWITNESSES’ CHRONICLE”)

Danilina O.V.

*Luhansk Taras Shevchenko national University
Gogol sq., 1, Starobilsk city, Ukraine*

In 2013 the new phase of state development, which lasts until now, has begun in Ukraine. Accordingly, modern history conception has changed.

During 2013–2016 a few books based on this fundamentally new conception were published. The basis of these texts is posts from Facebook, which gave an instantaneous reaction on events, possibility to express quickly the opinion or civic position.

However, interest in the printed word does not disappear; therefore, the actual tendency in modern literary process in Ukraine is books based on materials of internet-posts.

The aim of our article is an analysis of book “The Eyewitnesses’ Chronicle: 9 Months of Ukrainian Resistance” (2014) in the context of modern history conception and proving the analyzed text belonging to autobiographic metagenre.

“The Eyewitnesses’ Chronicle” consists of three introductions and eight sections. External composition corresponds to chronicle style as declared in the title. As well the title mediately defined the genre which is a documentary text based on the real events, which authorship belongs to many persons. The exposition chronology is processive and covers the events between 24 November, 2013 and 29 July, 2014.

The book content and themes are not very clear and transparent, as composition. The book contains both extended prosaic texts – the articles, reflections and short reports-appeals to actions, information about meeting in a certain location or reaction on an event, not simply written in Facebook style, but published in it or other social networks, as well as verse texts, official statements and reports of news services or web-sites.

The places of the described events are mainly Kyiv and Maidan, as well as Maidans in other cities and notes-reactions on an event in Kyiv and in other regions, discussions on the pages of periodicals.

The thematic main part of book is events on Maidan, they are the phases of fight and formation of Ukrainian nation (sections “November” – “March”). Sections from “April” to “Postponed summer” focus on the Crimea annexation and the war in Donbas. However the focus is not only on events (though this moment is present in some notes and is important), but on ideas, emotions, opinions of hundreds of people, who participated in Revolution of dignity. The events in Crimea and Donbas are called in MASS MEDIA and on the Internet as hybrid, informative war, “The Eyewitnesses’ Chronicle” adds an important definition “emotional war”.

“The Eyewitnesses’ Chronicle” focuses not on external history, but on internal one: on emotions, feelings, ideas, positions of Ukrainians. It is mostly personal emotional history, that is expressed at both language (almost every note begins with “I”) and semantic levels (witnesses of events focus mainly on own opinions and assessments). The main issue is that every person feels himself as a part of nation, a part of whole entity.

The book “The Eyewitnesses’ Chronicle” is not simple semantically, it is syncretic, it combines the elements of journalism and fiction, genres of essay, interview, manifest, posts in Facebook, notes in Live journal, reports on news web-sites, letters, discussion, travelling notes, that allows to classify it as metagenre text with expressive autobiographic basis.

Keywords: documentary, autobiography, metagenre, history, Facebook post.

У 2013 році в Україні розпочався новий етап розвитку держави. Українці нарешті усвідомили себе нацією й взяли на себе відповідальність за життя країни. Процес формування нової держави, нової національної свідомості триває, він болючий і неоднозначний. Історія країни фактично твориться за нашою участю, на наших очах, ціною втрат, поразок і перемог. Відповідно змінюється й уявлення про концепцію сучасної історії. Вона більше не є застиглим і непорушним утворенням, овіяним легендами й міфами; неможливо допустити її переписування з кожною зміною влади, адже свідчення учасників і очевидців подій миттєво фіксуються у слові й розлітаються по світу мережею Інтернет.

Протягом 2013–2016 рр. вийшло друком кілька книжок, побудованих на основі постів із соціальної мережі Фейсбук. Короткі повідомлення в соціальних мережах (140–200 знаків) призначені для того, щоб тримати читачів у курсі подій, швидко реагувати на подію чи емоцію, висловлювати свою думку чи громадську позицію.

Утім інтерес до друкованого слова не зникає, тож актуальною тенденцією є вихід книжок за матеріалами інтернет-постів. Першою подібною спробою була “Антологія українського самвидаву 2000–2004” (2005), до якої увійшли 129 творів 54 невідомих широкому загалу авторів. Такими є, наприклад, кілька книг-хронік про події Революції гідності, серед яких – “Літопис самовидців. Дев’ять місяців українського спротиву” (2014).

Метою нашої статті є аналіз книги в контексті концепції сучасної історії, доведення приналежності аналізованого тексту до автобіографічного метажанру.

Нова концепція сучасної історії потребує нових механізмів її фіксації й аналізу. Нові тексти, що з’являються як миттєвий відгук на подію в мережі Інтернет, також вимагають нових визначень і класифікації. Спроби зроблено, наприклад, у дискусії на тему “Феномен Facebook-літератури” (12 січня 2016 року, книгарня “Є” у Києві). Про нове явище розмовляли блогери Богдан Логвиненко, Сергій Іванов, Микола Воськало, поетеса, літературний редактор ГО “Телекритика” Катріна Хаддад. Щодо терміну Богдан Логвиненко висловився категорично: “Facebook-літератури не існує. Мої дописи в цій соціальній мережі є просто постами, не більше”. Інтерес до постів у Facebook він пояснив можливістю читати незаангажовані думки людей, яким довіряєш. Катріна Хаддад-Розкладай відзначила, що писання постів – це інструмент для висловлення своїх думок. Кількість читачів чи лайків не може бути оцінним критерієм для постів, нотатків, оглядів, частин творів чи повних текстів, адже інтерес користувачів є тенденційним [див.: 3].

Катріна Хаддад-Розкладай пропонує таку класифікацію літератури у Фейсбуці: тексти, які вперше були опубліковані в соціальній мережі, а потім вийшли друком; публікації раніше виданих творів із метою промотування; тексти, що існують тільки в інтернеті [див.: 4].

Щодо традиційних літературних жанрів, то опубліковані у мережі Фейсбук тексти близькі до документальної літератури – це дорожні нотатки, літописи чи хроніки, записки письменників тощо.

Зупинимо нашу увагу на книзі “Літопис самовидців” (2014), яка хронологічно охоплює події між 24 листопада 2013 року і 29 липня 2014 року. Композиційно вона складається із трьох вступів (Світлани Алексієвич “Ви розгорнете цю книжку і не зможете закрити...”, Тетяни Терен “Від упорядника” і Оксани Забужко “Замість епіграфа”), восьми розділів (назви – за назвами місяців від листопада до травня, останній розділ – “Відкладене літо”). Зовнішня композиція відповідає стилю літопису (виклад подій послідовно), заявленому у назві. Також у назві опосередковано окреслено й жанр – документальний текст, оснований на реальних подіях, авторство якого належить багатьом особам (самовидці вжито в множині). Загалом хронологія подій поступальна, лише подеколи трапляються ретроспективні моменти.

Літопис – це водночас глибоко символічна назва (алюзія на козацький “Літопис Самовидця”) і спроба окреслити жанр книги (“Літопис – найдавніший синкретичний жанр історично-мемуарної прози, у якому в хронологічному порядку, порічно записувалися події, а також фрагменти теології, міфів, житій святих, легенд. ... За структурою Л. нагадував різножанровий, різностильовий колаж” [2, с. 579]).

У вступі С. Алексієвич наголошує на унікальності книги, яка є живою історією, “прогавленою” в підручниках, “історією людських почуттів” [1, с. 3]. У передмові Т. Терен йдеться про упорядкування книги як процес народження (навіть у підзаголовку – дев’ять місяців українського спротиву). Передмова О. Забужко написана у її авторському

стилі – розлого й багатослівно. Якщо звести її до первинного значення функції епіграфу – конденсація основної думки твору, то вона служить для окреслення основного завдання книги – “зафіксувати історію, з дня на день творену мільйонами українців” [1, с. 7].

Змістове й тематичне наповнення книги не таке чітке й прозоре, як композиція. Книга містить як розлогі прозові тексти – статті, роздуми, так і короткі повідомлення, заклики до дії, інформацію про збір у певному місці або реакцію на події, не просто написані у Фейсбук-стилі, а опубліковані в цій або інших соціальних мережах, а також віршовані тексти, офіційні звернення (наприклад, моряків Севастополя; до євреїв світу) й повідомлення новинних служб чи сайтів (наприклад, tsn.ua, zik.ua, zaxid.net, radiosvoboda.org).

Місце описуваних подій – переважно Київ і Майдан, але також – Майдани в інших містах (Харків) і дописи-реакції на події в Києві й на місцях з інших регіонів (наприклад, Севастополь, Одеса, Сімферополь, Бахчисарай, Донецьк, Луганськ); дискусія Тараса Прохаська і Євгена Спіріна з газети “Галицький кореспондент”.

Тематично основна частина книги – це події Майдану, це етапи боротьби й становлення української нації (розділи “Листопад” – “Березень”). Розділи з “Квітня” до “Відкладеного літа” присвячені захопленню Кримського півострова й війна на Донбасі. Утім акцент зроблено не тільки й не стільки на фіксації подій (хоча й цей момент присутній у деяких дописах і є важливим), скільки на думках, емоціях, оцінках сотень людей, які брали участь у Революції гідності. Подіям у Криму й на Донбасі в ЗМІ й інтернет-просторі вже дали назви – гібридна, інформаційна війна; книга “Літопис самовидців” додає важливу дефініцію – “війна емоційна” [1, с. 168]. Відштовхуючись від цього визначення, можна додати ще один елемент до жанрового визначення книги – емоційна історія.

Серед авторів книги як відомі люди – громадські діячі, письменники, режисери, журналісти (Оксана Забужко, Сергій Жадан, Завен Баблоян, Борис Гуменюк, Лариса Денисенко, Ірена Карпа, Віталій Гайдукевич та ін.), так і пересічні громадяни – учасники, самовидці подій, інколи анонімні.

На перший погляд основна увага в текстах, зібраних у книзі, спрямована на зовнішні події. Утім це здебільшого не констатація фактів, а їх осмислення в культурно-історичному контексті. Увага учасників акцентована на історичному корінні: “Ці давні традиції козацького віча десь сидять в нас на рівні генетичної пам’яті. Тому що, коли треба, виходять усі, щоб нагадати про свою присутність” [1, с. 25]. Учасники подій наголошують на усвідомленні українців себе як нації, що відбивається у ставленні до національних символів (“...наслідок Євромайдану – ...масове усвідомлення національного гімну як національної мантри” [1, с. 24]), ідеї, формуванні нових традицій (“...влітку Україна дуже красива, а взимку – дуже розумна” [1, с. 25]) і норм (“...Ничего особенного. Это и есть главный итог этого года. Взаимовыручка, солидарность, умение поставит общий интерес выше своего, шкурного... Это норма” [1, с. 49]), зміні змістового наповнення традиційних понять (“Национализм я понимаю как глубокую, искреннюю, живую, пронизывающую до глубины нутра любовь к своей нации” [1, с. 79]; “...українська культура...та, в якій ти задаєш собі питання і даєш відповіді, де приймаєш рішення, де несеш перед собою відповідальність і не ховаєшся за чужими прикладами і особистостями” [1, с. 84]).

Привертає до себе увагу відсутність проблеми мовного питання, яку активно підігрують політики під час передвиборчих перегонів. Адже про свою участь у подіях, своє ставлення до рідної землі, до людей, до держави, про свою активну громадську позицію люди говорять українською і російською мовами. У текстах неможливо провести водорозділ за регіональним принципом – і українською, і російською написані повідомлення з Києва і Львова, Харкова й Севастополя, Донецька і Луганська. Подеколи один і той самий автор,

залежно від читацької аудиторії, пише українською або російською. Думка про єдину країну, яку мовне питання насправді не розділяє, є, на нашу думку, наскрізною у книзі. Натомість активне розмежування, подеколи по-живому й на очах учасників подій, відбувається з донедавна братнім народом, але не на рівні людей, а на рівні загальнодержавної політики: “Да, у нас разные родины, культуры, языки, и пора бы уже это глубоко осознать. Нет, это не повод ссориться и быть врагами” [1, с. 82].

Українці як громадяни своєї держави – це не лише українці й росіяни, адже країна, яка постала на уламках колишньої радянської республіки – багатонаціональна й полікультурна, у ній мешкають татари й євреї, вірмени й білоруси, молдавани й чехи, всього – понад 100 національностей. Такий розмаїтий етнічний склад населення безумовно представлений і у текстах книги – як серед авторів, так і героїв Революції гідності (серед Небесної сотні є вірменин Сергій Нігоян, білорус Михайло Жизневський, грузин Давид Кіпіані). Голос кожного важливий у цій історії. Таким вагомим є звернення до євреїв київського історика Віталія Нахмановича. У ньому він коротко, але влучно окреслює місце євреїв у історії й сучасності України, наголошує на давньому зв’язку двох народів (“Мы пришли на эту землю давно. Еврейские общины в Крыму существуют более двух тысяч лет. Впервые Киев упомянут в письме, написанном на иврите...” [1, с. 94]), на участі в подіях на Майдані різних національностей, звертається до євреїв всього світу: “Сегодня наше с вами слово очень много значит для этих людей и для всего мира. Кровью и пеплом Холокоста мы получили это право – говорить и быть услышанными” [1, с. 96].

При глибшому аналізі й прочитанні стає зрозумілим, що основний акцент “Літопису самовидців” – не на зовнішній історії, а на внутрішній, на емоціях, почуттях, змінах емоційних станів, думок, позицій українців. Це передовсім особистісна емоційна історія, що виражено як на рівні мовному (чи не кожний допис починається із займенника “я”, “мені”), так і змістовому (в центрі уваги свідків подій – власні думки й оцінки). Головним стає відчуття кожної особистості як частини народу, частини цілого єдиного організму, що яскраво відображено в такому дописі від Громадського сектора Євромайдана від 23 лютого 2014 року: “Ні з ким не розмовляю, але відчуття, що тебе всі чують і ти всіх чуєш. Напевно це і є відчуття єдності” [1, с. 134]. Поряд із патріотичними почуттями автори дописів описують і стан розгубленості, страху, розриву шаблонів, апокаліптичності, нереальності того, що відбувається на Майдані. Підсилюються ці почуття після того, як злочинна влада вперше відкрила вогонь по мирному населенню. Дописи періоду лютого 2014 року стають схожими на репортажі – короткі, лаконічні, які фіксують факти злочинів або самопожертви, відзначають емоції, що супроводжують події. Найсильніші відчуття – участь у фактично бойових діях в центрі європейської столиці: “Я никогда не мог представить, что моя Украина будет такой, что я буду вынужден участвовать в боевых действиях. Хотя какие тут боевые. В боевых действиях участвовали ОНИ, а мы лишь перебежали как муравьи от укрытия к укрытию...” [1, с. 123].

Утім текст книги далекий від ура-патріотизму – не все однозначно в подіях Революції гідності, не всі однаково її сприймають. Тому автори-укладачі говорять як про значну кількість об’єднуючих факторів (“Нас здесь объединяет в одну культуру неосознанная любовь к жизни!” [1, с. 128]), так і відзначають окремі моменти роз’єднання (“Вот как разделила нас революция. Одни из нас выносят деньги из банковских касс, создают очереди на автозаправках, срочно покупают годовой запас макарон и судорожно мечтают об эвакуации... Вторые уже сейчас обеспечили больницы лекарствами лучше, чем они когда-либо были обеспечены за годы независимости, потрудились волонтерами на благо народа больше, чем когда-либо трудились госслужащие... Одними из нас движет теперь страх. Другими – уже что-то иное” [1, с. 131].) У кожного з авторів і учасників подій власна міра патріотизму й героїки, але й її можна звести до загальної формули: “Сделать шаг за пределы привычного – это героизм” [1, с. 153].

Умовно зміст книги можна поділити на 2 частини: перша – розділи “Листопад” – “Лютий” – охоплює події Революції гідності, друга – від “Березня” до “Відкладеного літа” включно – окупація Росією Кримського півострова й частини Донбасу. В другій частині місце подій зміщується від столиці до Криму й Донбасу, які стають епіцентром подій. Збільшується кількість повідомлень від жителів Сімферополя, Севастополя, Бахчисарая, Донецька, Луганська, які пояснюють свою громадську й особисту позицію, своє ставлення до подій, розповідають про емоції й почуття.

Багато з них залишаються на окупованій території, пояснюючи це не переходом на бік окупантів, а відповідальністю за родину, традиції, власний дім, державу: “...здесь живут мои родители, которые уж точно никуда не уедут. Здесь похоронен мой дед, который уж точно не одобрил бы подобного бегства. В конце концов, здесь все еще живут предатели, которые уж точно не должны жить. Именно поэтому я остаюсь” [1, с. 164]; (про хірурга-палестинця Рамі) «Он не сказал: “Я вывожу свою семью из Украины”. Он сказал: “У меня в Украине двое маленьких детей и мне надо быть с ними”. Так что он остался с ними и ждет мобилизации: “Ну вы же знаете, если война, хирурги должны быть мобилизованы» [1, с. 170].

Чимало авторів від емоційної складової переходять до історико-культурних узагальнень. Так, Віталій Гайдукевич відмічає, що ті риси, які проявив Майдан, насправді притаманні українській ментальності, тільки були глибоко заховані, й головне завдання тепер – “воспитать в себе постоянство. Патриот – это не только ленточка на Майдане, а и “дякую” в маршрутке. Гражданин – это не только записаться на войну в военкомате, а и жесткий прессинг депутата/чиновника – всегда. Давайте научимся слушать друг друга, извиняться, если надо, и объединяться по мелочам” [1, с. 171].

Книга “Літопис самовидців” – не проста за змістовим наповненням, синкретична, поєднує в собі елементи публіцистики й художньої літератури, жанри есе, інтерв’ю, маніфесту, пости у мережі Фейсбук, дописи в Живому журналі, повідомлення на сайтах новин, листи, дискусію, подорожні нотатки, що дозволяє класифікувати її як метажанровий текст із виразною автобіографічною основою. Автобіографічний метажанр аналізованої книги поєднує в собі філософський (автори торкаються загальнолюдських тем і проблем) і феноменологічний (зображують самих себе) аспекти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Забужко О. Літопис самовидців. Дев’ять місяців українського спротиву / Оксана Забужко. – К. : Комора, 2014. – 312 с.
2. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. – Т. 1 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : ВЦ “Академія”, 2007. – 608 с.
3. Про феномен “Facebook-літератури” дискутували у книгарні “Є” (Київ) [Електронний ресурс] // Веб-сайт книгарні “Є”. – 2016. – Режим доступу : <http://book-ye.com.ua/reviews/pro-fenomen-facebook-literatury-pohovoryly-u-knyharni-e-kyjiv/>
4. Толокольнікова К. Facebook-література в Україні: чому й навіщо [Електронний ресурс] / Катерина Толокольнікова // Веб-сайт “MediaSapiens”. – 2016. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/web/social/facebookliteratura_v_ukraini_chomu_y_navischo/

REFERENCES

1. Zabuzhko, O. (2014) *Litopys samowydziv. 9 misjaziv ukrainskogo sprotywu* [The Eyewitnesses' Chronicle: 9 Months of Ukrainian Resistance], Komora, Kyiv, Ukraine.
2. Kovaliv, Y. (2007) *Literaturoznawcha enzyklopedija* [Literary encyclopedia], vol. 1, 608 p., Akademija, Kyiv, Ukraine.

3. “On the phenomenon of “Facebook-literature” discussed in the bookstore “E” (2016), Web-page “MediaSapiens”, available at: http://osvita.mediasapiens.ua/web/social/facebookliteratura_v_ukraini_chomu_y_navischo/ (access September 30, 2016).
4. Tolokolnikova, K. “Facebook-literature” in Ukraine: why and why” (2016), Web-page “MediaSapiens”, available at: http://osvita.mediasapiens.ua/web/social/facebookliteratura_v_ukraini_chomu_y_navischo/ (access September 30, 2016).

УДК 821.161.2-311.6 Гомін

ІСТОРИЧНА ОСНОВА РОМАНУ Л. ГОМОНА «ЛЮДИ»

Димовська А.К., аспірант

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

вул. Дворянська, 2, м. Одеса, Україна

annettka2002@yandex.ru

Стаття присвячена аналізу поетики роману маловідомого українського письменника першої половини ХХ століття Л. Гомона (О. Д. Королевича) “Люди” (про перші місяці Другої світової війни та участь в організації антифашистського руху у м. Ніжині викладачів та студентів Ніжинського педагогічного інституту). Історичну цінність твору становить той факт, що його автор – у ті роки викладач інституту – був безпосереднім учасником описаних подій. Художню цінність твору закладено в гуманістичному пафосі та аксіологічно-онтологічному підґрунті тексту.

Ключові слова: війна, патріотизм, самопожертва, партизанський рух, героїзм, гуманізм, кітч, соцреалізм.

ИСТОРИЧЕСКАЯ ОСНОВА РОМАНА Л. ГОМОНА «ЛЮДИ»

Дымовская А.К.

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

ул. Дворянская, 2, г. Одесса, Украина

Статья посвящена анализу поэтики романа малоизвестного украинского писателя первой половины ХХ века Л. Гомона (А. Д. Королевича) “Люди” (о первых месяцах Второй мировой войны и участии в организации антифашистского движения в г. Нежине преподавателей и студентов Нежинского педагогического института). Историческая ценность произведения обусловлена тем фактом, что его автор – в те годы преподаватель института – был непосредственным участником описанных событий. Художественная ценность произведения заложена в гуманистическом пафосе и аксиологично-онтологической основе текста.

Ключевые слова: война, патриотизм, самопожертвование, партизанское движение, героизм, гуманизм, китч, соцреализм.

HISTORICAL STEM OF NOVEL “PEOPLE” BY L. GOMIN

Dymovska A.K.

Odessa I. I. Mechnikov National University

2 Dvoryanska str., Odessa, Ukraine

“People” is one of the first Ukrainian novels about intelligentsia in the years of the Great Patriotic War, her contribution in common fight, spiritual search, loses and gains. This work, in stem of which were put real historical events, where Alexander Dmytrovich Korolevych (Les Gomin’s literature pseudonym) took direct part. At the same time, it’s the classical example of soviet prose about war, which simultaneously is a document of epoch and the mirror of writer’s artistic searches, hose tasks were holding of those time literature standards.

Currency of our research is stipulated by historical value of the text – the description from the eyewitness’s pen about first months of the Great Patriotic War and role of intelligent people in formation of anti-fascist movement of resistance in city Nizhyn. At the same time, the interest for researcher is poetics of the novel “People”, namely – peculiarities of interpretation of described historical events in social realistic artistic perspective.